

žádá písemně alespoň 50 dělníků tohoto odvětví. Úkolem komise jest stanovit minimální mzdu za hodinu nebo od kusu, při čemž se musí podříditi státním zákonům, určujícím maximální dobu pracovní. Komise se skládá ze stejného počtu zástupců zaměstnavatelů a dělníků dotyčných průmyslových odvětví obojího pohlaví, plnoletých, zvolených stranami, které zastupují. Komisím předsedá osoba, která není členem komise. Předsedu stanoví výkonná moc na návrh státního úřadu práce.

Komise trvají dvě leta; jejich členové mohou býti znovu zvoleni bez omezení.

Komise musí se vysloviti o každé žádosti za určení nejmenší mzdy za domácí práce na žádost kteréhokoliv člena inspekce práce nebo desíti zúčastněných dělníků. Minimální mzdy určené komisí musí býti placeny dělníku v celku bez jakékoliv srážky.

Spory vzniklé z použití zákona o placení mzdy určené komisemi spadají pod jurisdikci smírčích soudů příslušných míst, když sporná částka nepřevyšuje 500 pesos národní měny; převyšuje-li tuto částku, rozhodují soudy civilní. Z rozhodnutí smírčích soudů jde odvolání na soudy civilní a z rozhodnutí těchto na apelační komory.

Soudní řízení jest stručné a ústní, prosto kolků. Zákon výslovně zakazuje jakékoliv odměny pro příslušné funkcionáře, kteří přímo nebo nepřímo vykonávají službu a to pod trestem desítnásobné pokuty z obdržené částky.

Při stanovení mzdy se bere zřetel:

1. Na povahu práce,
2. na běžnou cenu zhotoveného výrobku v místě.
3. na nutné prostředky k živobytí dělníka,
4. na minimální mzdu dělníků v továrnách a dílnách v obvodu hlavního města spolkového nebo národního území, kde se vyrábí stejný nebo analogický předmět,
5. na místní zvyky a ceny obydlí a předmětů nutné potřeby v kraji nebo v městě, kde se práce provozuje,
6. na hodnotu předmětů a pracovních nástrojů potřebných pro dělníka k výkonu práce.

Dělníci obdrží knížku, v níž jsou uvedeny pracovní podmínky a mzda.

Zákon stanoví tresty na porušení jeho ustanovení. (Pokračování.)

Ze Sociálního ústavu Českoslov. republiky.

V přednáškové činnosti byla schůze Soc. ústavu, konaná 25. ledna t. r. v přednáškové síni Ústavu pro zvelebování živností, věnována jubilejní vzpomínce k 50. výročí narozenin dra Lva Winttra, ministra soc. péče, zakladatele a prvního předsedy Soc. ústavu. Schůzi, velmi četně navštívenou zástupci kruhů kulturních, úředních i dělnictva, zahájil prof. dr. Josef Macek jako úřadující místopředseda Ústavu. Vytkl velké zásluhy dra L. Winttra právě o Soc. ústav, jemuž oslavenec, oceňuje vždy správně potřebu toho, aby soc. politická praxe byla podložena teorií, věnoval mnohou a účinnou pozornost a přízeň. Nato gen. jednatel Ústavu dr. E. Štern nastínil zajímavě politický profil Winttrův a univ. prof. dr. E. Schoenbaum, jeden z předních Wintrových spolupracovníků, poutavě vylíčil velké zásluhy a práci oslavence o sociální pojištění v Č. S. R. Obě přednášky otiskuje toto číslo Soc. revue (viz str. 11 a 1). Ke schůzi poslali pro-

jevy: presidium rady hl. m. Prahy, Landesstelle II. der Allgem. Pensionsanstalt v Praze, rektorát Karlovy university, rektorát čes. vys. učení technického, dr. Ed. Beneš, ministr věcí zahraničních, Jos. Bílý, ústř. tajemník Č. O. B., posl. Dubický jménem presidia rep. strany a klubu poslanců republ. strany čes. venkova, dr. Rud. Fernegg, gen. sekretář zaměstnavatelské ústředny v Liberci, dr. Lad. Haškovec, univ. prof., ing. Jar. Lang v Ml. Boleslavi, dr. Em. Rádl, univ. prof., dr. Rob. Zuckerkandl, univ. prof. Uváděti přítomné a korporace, jež zastupovali, pro jejich početnost (účastníků zapsaných v presenční listině je na půl třetího sta) Soc. revue při omezenosti svého místa nemůže. Na závěr schůze přijat byl blahopřejný projev, jež tlumočiti dru L. Wintrovi bylo uloženo presidiu. Projev ten zní: »Vážený pane ministře! Schůze Sociálního ústavu Československé republiky, jež se konala v předvečer padesátého výročí Vašich narozenin — vyslechnuvši přednášku univ. prof. dra E. Schoenbauma a gen. jednatele Sociálního ústavu dra E. Šterna o Vašem záslužném a zdarem pozhnaném životním díle — uložila ústavnímu předsednictvu, aby Vám tlumočilo její opravdové blahopřání. Spolu projevila Vám díky a vděčnost za Vaši obětavou a usilovnou práci v oboru československé sociální politiky a za vedení Sociálního ústavu, jehož jste zakladatelem a prvním předsedou. Prosíme, abyste svoji vzácnou spolupráci zachoval Sociálnímu ústavu Československé republiky v neztenčené míře i v budoucnu. Přejeme Vám upřímně dlouhá leta zdraví a štěstí pro Vaši další práci ku prospěchu pracujícího lidu Československé republiky.«

V ostatní přednáškové činnosti 26. listopadu 1925 promluvil prof. dr. E. Schoenbaum o provádění sociálního pojištění (přednáška otištěna v Soc. revui, roč. VI., str. 445) a 30. listopadu p. H. Fuss o zabráňování nezaměstnanosti a hospodářské stabilisaci, kteráž přednáška vyjde česky v P. S. Ů.

O zřízení komise pro technickou a zdravotní ochranu dělnictva přednášel 3. prosince ve schůzi III. sekce vrch. živn. insp. ing. Pokorný, jenž poukázal předem na výroční zprávy o činnosti živnostenských inspektorů, podle nichž počet úrazů hlášených těmto úřadům rok od roku stoupá. Podobný obraz skýtají též výroční zprávy dělnických úrazových pojišťoven, jakož i právě vydaná úřední statistika úrazového pojištění za leta 1919—1922. Vzestup úrazů ve válce a v prvních letech poválečných byl do jisté míry vysvětlitelný současnými abnormálními poměry, nadále nelze však věc přehlížeti, nýbrž nutno pátrati po příčinách a podniknouti vše, aby zjevu tomu bylo čeleno. Řečník zmínil se dále o tom, co dosud v zájmu zabránění úrazům vykonalo Technické museum, Masarykova akademie práce a co obral si za úkol Spolek pro zábranu úrazům, ustavený právě v Bratislavě a oznámil, že vedle toho hodlá ministerstvo sociální péče zřídit zvláštní komisi pro technickou a zdravotní ochranu dělnictva, t. j. instituci asi podobného rázu, jako byla komise pro zábranu úrazům zřízená v bývalém Rakousku. Hlavním úkolem komise bude zejména připravovati odborný materiál k vydávání zákonitých předpisů bezpečnostních pro různá odvětví výroby a výdělečné práce vůbec, resp. pro novelisaci předpisů v tomto směru již vydaných. Členové komise, ve které zasedati budou zástupci organizací zaměstnavatelských i dělnických, dále zástupci úrazových pojišťoven dělnických a znalci z oboru průmyslové techniky i hygieny, budou jmenováni ministrem sociální péče na určité období. Po přednášce rozvinul se o tomto projektu rozhovor, z něhož vyplynuly mnohé cenné náměty, týkající se svo-

lání, ustavení a činnosti řečené komise. V diskusi bylo jednak poukazováno na momenty zaviňující vzrůst počtu úrazů, jednak jednáno o programu zamýšlené komise, jejíž potřeba byla jednomyslně uznávána, nebo konečně podávány náměty k otázce její organizace. Odborový tajemník M i m r a dovozoval, že stoupání úrazů zaviňuje mimo jiné v poválečné době vzrůst průmyslu a s ním související zavádění nových strojů. Tím se stalo, že v některých průmyslových oborech se objevil nedostatek dělníků vycvičených při obsluze stroje; proto přijímání byli i dělníci nedostatečně školení. Utvoření komise vítá, ale přeje si, jak ostatně naznačil i přednášející, aby v ní nepřibyl k dosavadním zařízením zabývajícím se zábranou úrazů pouze útvar nový, nýbrž aby se podařilo komisi sloučiti a usměrniti k jednotné práci dosavadní útvary toho rázu. Program bývalé komise vídeňské byl dobrý a mohl by zůstat základem i pro komisi naši. Podrobně programem připravované komise se zabýval odb. rada dr. Š t e r n, jenž uvedl, že od r. 1914, tedy po plné desetiletí, se nestalo nic pro technickou zábranu úrazů. Výrobní technika za dobu tu ustavičně pokračovala, pokroky její pronikaly i k nám, ale nová ochranná opatření u nás nebyla zaváděna. Dále bytová tíseň způsobila, že k provozu jsou užívány i místnosti nedostatečné, stísněné, někdy i špatně osvětlované (sklepní), čímž rovněž je způsobován vzrůst úrazů. Vítá utvoření komise, ale přeje si, aby se neomezovala pouze na technickou zábranu úrazů. Bude třeba věnovati pozornost ochraně dělnictva od úrazů v celé její šíři, nejen prevencí, nýbrž i opatřeními represními a náhradou škod způsobených úrazem. Komise bude se musit zabývat otázkou reformy celého úrazového pojištění. V tomto oboru jsme nepoměrně zaostali. Západní státy nás předstihly, i když nemají obligatornost a monopolistické postavení pojišťovacích ústavů. Jsou tam zejména pojištění veškeří zaměstnanci, čehož u nás není. Bude proto třeba rozšířit úrazové pojištění zejména i na zemědělství. Bude nutno také revidovat důchodové sazby úrazového pojištění. Jinde (na př. v republice rakouské) při nezpůsobilosti do 20% nedává se trvalá renta, nýbrž pouze odbytné. Zato však jsou tam postaveny na roveň úrazům některé nemoci z povolání. Konečně bude třeba zlepšiti léčebnou péči pro invalidy práce: na př. prothésy by se měly nejen dávat, nýbrž i vyměňovat. Bylo by třeba věnovat péči i převýchově, aby úrazoví poškození nebyli odkázáni jen na rentu, ale byli schopni i výdělečné práce; neboť práce dává radost ze života a vědomí lidské důstojnosti, ne důchod. Bude vhodno i omezit počet nebezpečných tříd, čímž se zlevní administrativa. Proto doporučuje, aby komise zabývala se celým problémem úrazové ochrany, nejen preventivní ochranou technickou. Prof. P r o c h á z k a považuje úkol, jak byl formulován drem Šternem, za příliš široký. Doporučuje, má-li býti práce komise výsledná, omeziti její pracovní program. Dr. D r b o h l a v upozorňuje, že Mezinárodní úřad práce připravuje vydání encyklopedie hygieny, která si bude všimati i nemocí a úrazů z povolání. Mimo toto vědecké sledování problému věnuje se však v cizině i mnoho pozornosti výchově dělnictva, zejména názornému jeho poučování, jak vyhnouti se úrazům. V tom směru bude třeba, aby pracovala i komise naše. K tomu mínění připojuje se i docent dr. V e r u n á č: Zábrana úrazům je součástí sociální profylaxe, která ovšem nemůže pominout ani nemoci z povolání. Ztráty způsobované úrazy a nemocemi z povolání jsou opravdu veliké. U nás nemáme přesné statistiky. V Americe však na př. v r. 1919 byla národohospodářská ztráta takto způsobená odhadována na 853.000.000 dolarů, k nimž ještě nutno připočísti náklady, jichž vyžadují si úrazy a nemoci

z povolání přímo (léčení atd.). Těmto ztrátám je nutno bránit účelnou sociální politikou, která má prevencí nahrazovat repressi (sociální péči). Při tom bude výchovná činnost nejdůležitější. Technická opatření sama nestačí zabránit úrazům; vždy padají tu na váhu i vlastnosti a bedlivost zaměstnanců. Rovněž náměstek ředitele pražské úrazové pojišťovny Hlavatý vítá zřízení komise. Ukazuje, co pro věc již dosud vykonaly úrazové pojišťovny prostřednictvím Technického musea. Úrazové pojišťovny také zabývaly se již otázkou nemoci z povolání, poskytování prothés, převýchovy invalidů práce nejen theoreticky, nýbrž i prakticky. Pokud jde o novou komisi, přimlouvá se, aby se omezila na myšlenku technické zábrany úrazové, která by byla při příliš širokém programu zatlačena do pozadí. Konečně připomíná, že splnutí úrazového pojištění s pojištěním starobním a invalidním by způsobilo zeslabení péče o zábranu úrazů. Doc. Bramberger upozornil, že vzrůst úrazů v poválečné době není snad třeba posuzovat pesimisticky. Má příčinu i v tom, že tu nastupují k práci dělnické generace, vyučené v době válečné. Proto stoupání úrazů zanikne postupem času stejně jako jiné neblahé výsledky válečných poměrů. Taj. Schöch ukazuje, co dosud vykonáno na Moravě, zejména pro výchovu zaměstnanců v tomto směru (plakáty, letáky, diapositivy, přednáškami). Působí tak nejen moravská úrazová pojišťovna, nýbrž i někteří podnikatelé, na př. Vítkovické železárny a jiné. Ovšem co dosud vykonáno, je slabé a proto vítá utvoření komise. Avšak komise nesmí se spokojit s vydáváním a přepracováváním předpisů, nýbrž musí také hledět k jejich provádění. Zástupce Úrazové pojišťovny bratislavské Daníšek upozorňuje, že tamní ústav založil cestovní stipendia pro studium úrazové zábrany. V Bratislavě také vznikl samostatný zvláštní spolek, který se chce touto otázkou zabývat. Nutno uznat, že na Slovensku velký průmysl projevuje poměrně hojný zájem o úrazovou zábranu. Rovněž mezi průmyslovým dělnictvem lze ve směru tom úspěšně pracovat. Horší jsou poměry při výrobě prvotní, zejména při pracích lesních a v lomech. Zde nutno počítat s tím, že dělnictvo je poměrně zaostalé; u Rusínů 60%, u Slováků 20% je negramotných. Mezi nimi nelze pracovat plakáty a letáky. Zde lze působit jenom živým slovem, k čemuž především by byli povoláni místní venkovští inteligenti (notář, učitel, kněz). Početnost úrazů souvisí na Slovensku i s celkovou nízkou kulturní úrovní lidu. Častou příčinou je také alkoholismus, který zase souvisí s nízkou životní mírou, s ubohou výživou i bídnými poměry bytovými tamního lidu. V dalším upozorňuje úředník nem. pokladny Hrázský, že zvyšování úrazů způsobuje také zvyšovaná intenzita strojní práce; mnoho viny má také práce úkolová, která vede ke kvapu a k zanedbávání nutné pozornosti. Senátor Jaroš soudí, že bude třeba data o vzrůstu úrazů podrobiti přesné analýze; bylo by třeba statistiky úrazů podle povolání, podle věku postižených, podle doby, kdy se úraz stal (zda v práci přes čas), podle osobní způsobilosti dělníkovy, podle zpětnosti úrazu (recidivy) u téhož postiženého; někdy jsou zaviněny úrazy tím, že dělníci nehodí se pro to které povolání; zde by tedy pomohla převýchova a preventivně mohla by působiti poradna pro volbu povolání a zkoušení tělesné i duševní způsobilosti dělníkovy. Při studiu otázky zábrany úrazů bude třeba hledět ke všem těmto momentům. Úkol připravované komise bude tedy obsáhlý a bude vhod, vejde-li komise brzy v život. Také zástupce Ústředního svazu čs. průmyslníků (ing. Novotný) vítá zřízení komise. Zábrana průmyslovým úrazům může vésti ke snížení sociálních břemen, ke snížení úrazových prémie. Proto pre-

ventivní opatření proti úrazům průmysl považuje za velmi prospěšná. Ale ovšem bude třeba dbát toho, aby povinnosti, ukládané podnikateli, nepůsobily zbytečné obtíže. Již z toho důvodu musí průmysl požadovat, aby byl v komisi zastoupen. Rada pojištné služby V y d r a upozorňuje, že úrazové prémie mohly a měly by býti sníženy pro ty podniky, které plní všechna preventivní opatření proti úrazům. Může se to státi jejich přeřazením do nižších nebezpečenských tříd, pro něž mají úrazové pojišťovny podrobnou statistiku. Pokud jde o organisování instituce, jež by se zabývala studiem úrazové zábrany, soudí, že k tomu byla by méně vhodná komise při ministerstvu sociální péče. Spíše by věc mohly provádět volné korporace, podporované zejména úrazovými pojišťovnami. Dr. Š t e r n k obavám, že by široký program komise ohrozil její práci pro technickou zábranu úrazů, připomíná, že komise mohla by se rozdělit ve dvě subkomise, z nichž jedna zabývala by se technickou ochranou a druhá přípravou zákonné reformy úrazové ochrany vůbec, tedy inclusive úrazové pojištění. Nato předseda univ. prof. dr. P r o c h á z k a ukončil schůzi, poděkovav min. radovi Pokornému za jeho přednášku i účastníkům rozhovoru, který projevil jednomyslnost v uznání naprosté potřeby zařídit instituci, která by se zabývala studiem úrazové zábrany.

V novém roce konala se 14. ledna debata o mezinárodních indexech reálné mzdy jako první rozhovor cyklu o skutečných mzdách v Československé republice. Zahájil ji odbor. rada dr. G. R e i f. Referent podal historický úvod, podle něhož podnět k mezinárodní statistice mzdové vyšel od anglické vlády, jež již dříve (v letech předválečných) v oficiálních publikacích uveřejňovala mezinárodní index reálné mzdy. Návrh ve směru tom byl schválen prvou mezinárodní konferencí statistiků práce a byl i loni opětně projednán druhou konferencí. V dalším referent zabýval se velmi podrobně způsobem a methodou, jakou Mezinárodní úřad práce stanoví reálné mzdy pro statistiku, jím periodicky publikovanou v Revue International du Travail. Mezinárodní index reálné mzdy je založen na statistice mzdové a cenové, podávané z 19 velkých měst evropských i zámořských států. Mzdová data ovšem nejsou zcela jednotna. Na př. povolání stejně označená v různých zemích zabývají se různou prací, vadou také je, že se zjišťují data jenom pro hlavní města a nepočítá se s rozdílem někdy velmi značným na venkově. U nás šetření provádí ministerstvo sociální péče, a to od roku 1920 na základě výkazů odborových organizací (dříve i na základě výkazů organizací zaměstnavatelských, které však brzy přestaly zprávy podávat). Zjišťuje se dnes průměrná mzda týdenní a hodinová. Data takto získaná vyhovují pouze účelu informativnímu. Pokud jde o statistiku cen, bylo by třeba hleděti i ke kvalitě statků, nejen ke kvantitě. Ideální jednotkou byla by skupina statků, z nichž se skládá skutečný rodinný rozpočet. De facto však bylo nutno omeziti se jen na statky nejdůležitější. Užito bylo metody rozpočtu typického. Při tom je vadou i, že budgety jsou z různých dob a získané různými způsoby. Podle těchto vývodů referent usuzoval, že lze mezinárodní index reálné mzdy přijímat jen s určitými výhradami. Zatím mezinárodní index reálné mzdy udává poměrný rozdíl u srovnání s Londýnem a ne též vlastní pohyb reálné mzdy v Praze. Abychom mohli na základě samostatné statistiky posuzovati změny mzdových poměrů u nás, musili bychom vybudovati vlastní mzdovou statistiku v Československé republice. O tom přál by si rozhovor. Zatím nutno říci, že máme sice

mezinárodní index reálné mzdy, ale nemáme vlastní mzdový index pro Československou republiku. V obsáhlé debatě, která se pojila k přednášce, dr. Vaněk soudil, že pokud jde o mzdovou otázku u nás, musíme ji posuzovati s hlediska hospodářského. Musíme počítati s obtížemi našeho průmyslu, na př. dopravními, které zdražují naši výrobu. Mzdy lze zvýšiti jenom zvýšením produkce. Cifry Mezinárodního úřadu práce ukazují mu pouze, že jsme chudší národ než Angličané. Ale otázka je, jaký je vývoj mzdových poměrů u nás? Sestavil sám data o vývoji mezd v kovodělném průmyslu, u modelářů v Anglii a u nás. Podle nich reálná mzda v Anglii proti roku 1914 klesla o 5%, u nás zůstala přibližně stejná (resp. stoupla o něco přes půl procenta). Dr. Klumpar k tomu připojil upozornění na poměr mezi kapitálem, který je k dispozici, a mezi výškou mezd. Uvádí, že země, které mají nízkou úrokovou sazbu (mají dosti kapitálu), mají i vysoké mzdy. Dále dovozoval podle hornického (kladenského) indexu, že reálná mzda, a tedy životní míra, u nás stoupla. Konečně dr. Polák projevil skepsi proti pramenům naší mzdové statistiky; podle něho neměla by jimi býti ani zaměstnavatelská, ani zaměstnanecká organizace. Proti těmto vývodům upozorňoval redaktor Krňanský, že nelze brát za míru u nás poměry modelářů v kovoprůmyslu, kteří jsou odborem nejlépe placeným. Leč i tu podle své zkušenosti a podle statistiky příslušné odborové organizace může tvrditi, že i u modelářů stoupla mzda pouze sedmkrát, kdežto drahota stoupla asi devětkrát. Ředitel Lustig připomněl, že nelze při mzdové statistice počítati jenom s poměry v Praze, v Brně a Bratislavě. Tam se nesoustřeďuje nejdůležitější a největší průmysl a nejsou tam také nejhorší poměry mzdové a cenové. Jinde, na př. na českém severozápadě, je mnohem hůře. Dr. Štern zabýval se podrobně vývody referentovými i dra Vaňka a Klumpara. Dovožoval, že vývody referentovy byly jednostranné; referent uvedl veškeré rezervy, s nimiž je třeba přijímati mezinárodní index reálné mzdy, jak byly tlumočeny na mezinárodních konferencích statistiků práce. Ale neuvedl obhajoby a uznání, kterých tam mezinárodní index ten došel, zejména od zástupce anglického statistického úřadu práce. Kdybychom byli vždy a ve všem stejně skeptičtí, jako referent, nemohli bychom vůbec užívat statistiky k praktické potřebě. Trvá, že postavení Prahy v mezinárodní statistice reálné mzdy na 14. místě neodpovídá našemu průmyslovému postavení a dovednosti našeho dělnictva. A postavení naše není tu nahodilé, jeví se již v pěti čtvrtletních výkazech. Uznává obtíže mzdové statistiky, ale obtíže ty jsou i v cizině, s jejímiž daty srovnáváme svá. Jsme proti Anglii chudou zemí, ale připomíná Lodž, jež je v ožebračeném Polsku, Berlín, jenž je v Německu, zatíženém válečnou porážkou a inflační politikou, a kde kupní síla dělníková je příznivější podle mezinárodní statistiky než v Praze. U nás je nutno zvýšiti životní úroveň širokých vrstev. Nestačí pouze, aby se udržovala životní úroveň (reální mzda) na předválečné míře, která byla v býv. Rakousku přece hodně ubohá. Vždyť nutno počítati i s tím, že obecná míra životní stále vzrůstá technickým vývojem a jeho pokroky. Nepodceňuje užitelnost mezinárodní mzdové statistiky, ale přál by si ovšem s referentem, abychom i v Č. S. R. měli konečně podrobnou mzdovou statistiku se samotným reálným indexem co nejlépe vybudovanou, zpracovávanou státním úřadem statistickým. Dr. Engliš to žádal již v roce 1919. Je přesvědčen, že je možno ji prováděti, vždyť na ni stačí i země hůře hospodářsky situované a organisované než Československo. Na př. Polsko, Rakousko. Rozhovoru zúčastnil se ještě dr. Janko,

který osvětlil metodu mzdové statistiky, dosud prováděné ministerstvem sociální péče. V podstatě uvedl: Pan přednášející vyložil, jak vznikla z naléhavé potřeby mzdová statistika ministerstva sociální péče pro účely praktické a jaké metody se při ní užívá. Dr. Janko chtěl by jen dodat, co při volbě metody tehdy v našich začátcích hlavně rozhodovalo. Statistika mzdová musila býti provedena samozřejmě odborně, ale co nejmenším počtem sil, co nejrychleji a v krátkých intervalech (čtvrtletních). Musila býti tudíž volena v první řadě zpravodajská místa taková, o nichž bylo známo, že si většinou pro sebe již potřebné záznamy vedou a mohou tedy sdělovati hned čísla reprezentativní; byly to odborové organizace zaměstnanecké a zaměstnavatelské. Obsah šetření musil býti přizpůsoben jejich možnostem. A tu je třeba podotknouti, že šetření provedené touto methodou je vskutku velmi ekonomické (také v Rakousku používají v poslední době metody zcela obdobné). Co se obsahu týče, byly vždy tyto údaje považovány za reprezentativní. Při posuzování metody statistiky mzdové s theoretického hlediska musíme totiž míti také na zřeteli, jaký efekt mají případné variace, jež mohou vzniknouti aplikováním jednotlivých method pro praxi. Propočítáme-li si index mezinárodní při mzdách, na př. o 10% vyšších, než které byly vzaty za základ pro Prahu, zvýší se (při nezměněné základně v Londýně) index Prahy o 6 bodů, tedy na 57, čímž zaujme místo dvanácté. Při mzdách o 20% vyšších pak s 62 body místo desáté. Lze říci, že šetření M. Ú. P. je první cenný pokus mezinárodně srovnávací statistiky mzdové a je jen odleskem stavu, v němž je dosud statistika mzdová v jednotlivých státech. — V jednání o reální mzdě bude Sociální ústav Č. S. R. pokračovati dalšími referáty o zatížení průmyslu sociálními břemeny, o daňovém zatížení průmyslu a o vlivu hospodářské a celní politiky na mzdy.

Z Masarykovy sociologické společnosti.

Na počátku nového roku pokračováno v činnosti přednáškové a zatím absolvovány dvě přednášky. »O studiu sociologie na universitách švýcarských« na společné schůzi Masarykovy sociologické společnosti a I. sekce Soc. ústavu promluvil dr. E. Chalupný. V přednášce své ukázal, jak federativní a samosprávný ráz veřejné správy ve Švýcarsku se projevuje i ve školství. Švýcarsko má, ač je státem nejvelkým, 7 universit, které jsou ústavy kantonálními. Všechny švýcarské university dohromady nemají při tom více posluchačů, než u nás jediná universita pražská. Proto je na švýcarských universitách možný intenzivnější styk a spolupráce mezi učiteli a posluchači. Skutečnost pak, že ve Švýcarsku jsou university vydržovány kantony, přispívá právě k jejich větší početnosti: působí tu i místní vlastenectví a uplatňuje se tu i soukromé mecenášství. U nás proti tomu i správa vysokého školství je centralisována a university vesměs jsou pouze ústavy státními. Existence jejich závisí tedy jedinečně na stavu státních financí, které ovšem při velkých nárocích, jaké nová doba na stát klade, nikde nejsou utěšené. Ze švýcarských universit jsou 4 francouzské a 3 německé. Je tu zajímavé, že studium sociologie dochází mnohem větší pozornosti na francouzských universitách, stejně jako sociologie vůbec i ve Francii dochází větší pozornosti než na vysokých školách v Německu. Zde projevuje se tedy národní ráz i ve Švýcarsku, vyrovnávajícím jinak národní protivy mezi svým obyvatelstvem krajní snášeli-